

Paper prepared for the
EY International Congress on Economics II
"EUROPE AND GLOBAL ECONOMIC REBALANCING"
Ankara, November 5-6, 2015

Gazi University – Department of Economics

EKONOMİK YAKLAŞIM
Quarterly Peer-Reviewed Scientific Journal
Department of Economics - Gazi University

Yoksulluk Tuzaklarını Yeniden Düşünmek
[Rethinking Poverty Traps]

Tiryakioğlu, Murad

Department of Economics, Afyon Kocatepe University, Afyon, Turkey

Corresponding author:
murad@tiryakioglu.org

Yoksulluk Tuzaklarını Yeniden Düşünmek

Tiryakioğlu, Murad

Özet

Kalkınma iktisadı, 1940'lı yıllarda iktisat biliminin bir alt disiplini olarak doğmuş ve görece yeni sayılabilecek bir alan olmasına karşın dünyadaki iktisadi ve toplumsal gelişmeler sebebiyle kalkınma iktisadının ve esasen yoksulluk sorununun yeniden düşünülmesini, tartışılmasını ve bu doğrultuda politikalar üretilmesini gerektirecek bir dönüşüm yaşamaktadır. Yoksulluğu yeniden ve belki de çok uzunca bir süre boyunca düşünmemizi, yeni bir bakış açılarıyla değerlendirmemizi gerektiren en önemli sebep, Hirschman tarafından, 2010 yılında "Üçüncü Dünya'nın yoksulluk sorunları halâ bütün canlılığıyla yanı başımızda duruyor" şeklinde ifade edilmiş ve kalkınma iktisadının sağlıklı gelişebilmesi için gerekli tüm imkânların sağlanmasına karşın dünyanın yoksulluk sorununun çözülmemiş ancak çözüme yönelik şevk verici ilerlemeler kaydedildiğini ve kaydedilmeye devam ettiğini vurgulamaktadır. Yoksulluğun yeniden düşünülmesine ilişkin bu sebep kalkınma iktisadının da yeniden düşünülmesi gerektiği anlamına gelmekte ve bu konuda bir tartışmayı beraberinde getirmektedir. Bu çalışma kapsamında yoksulluk kavramı, beşeri sermaye yoksulluğu (Tiryakioğlu, 2008) ve teknoloji yoksulluğu (Tiryakioğlu, 2011) kavramlarından yola çıkılarak tartışılmakta ve erken sanayisizleşme ve orta gelir tuzağı risklerine dikkat çekmektedir. Geriden gelen ülke ekonomilerinin karşı karşıya olduğu bu tuzaklar ülke ekonomilerinin bir çıkmaz içinde kalmalarına sebep olmaktadır. Bu döngüyü kırabilen ülke örneklerinden hareketle Türkiye'nin durumuna ilişkin bir analize de yer verecek olan çalışmanın temel amacı birbirine bağlı yoksulluk tuzaklarını ülke örneklerinden yola çıkarak kavramsal bir çerçevede incelemektir.

Anahtar Kelimeler: Beşeri sermaye, teknolojik gelişme, yoksulluk tuzakları
JEL Sınıflaması: O11, O19, I32